

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ZGERSKIEGO NA LATA 2017 -2020
Z PERSPEKTYWĄ DO 2023 ROKU.**

Spis treści:

1.	Wprowadzenie.....	4
1.1.	Podstawa prawna, cel prognozy i metodologia wykonania	4
1.2.	Zawartość, główne cele i powiązania z innymi dokumentami projektu programu ochrony środowiska powiatu zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2023..	7
2.	Analiza stanu środowiska na terenie powiatu	9
2.1.	Ogólna charakterystyka powiatu	9
2.2.	Ocena jakości powietrza.....	10
2.3.	Zagrożenie hałasem.....	12
2.4.	Pola elektromagnetyczne.....	15
2.5.	Gospodarowanie wodami	15
2.6.	Gospodarka wodno-ściekowa	19
2.7.	Zasoby geologiczne.....	20
2.8.	Odpady	23
2.9.	Zasoby przyrodnicze	25
2.9.1.	Zakazy dla form ochrony przyrody	29
2.10.	Poważne awarie przemysłowe	37
3.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	37
4.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu i krajowym i wojewódzkim istotne dla projektu programu oraz sposoby ich uwzględnienia w programie.....	41
5.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wynikających z „Programu ochrony środowiska Powiatu Zgierskiego w latach 2017– 2020”	44
5.1.	Identyfikacja i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko w przypadku braku realizacji programu ochrony środowiska powiatu zgierskiego na lata 2017-2020....	44
5.2.	Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	45
5.3.	Wpływ na środowisko wodne	45
5.4.	Wpływ na powierzchnię ziemi.....	47
5.5.	Wpływ na klimat	48
5.6.	Wpływ na zabytki i dobra materialne	48
5.7.	Wpływ na krajobraz	49
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	49
7.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy	52
8.	Metody analizy realizacji postanowień projektu POŚPZ.....	52

9.	Potencjalne transgraniczne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze	53
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	53
11.	BIBLIOGRAFIA.....	58

Spis tabel:

Tabela 1	Wykaz JCWP rzecznych zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych	16
Tabela 2.	Wykaz JCWP rzecznych niezagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych	18
Tabela 3.	Ważniejsze zakazy obowiązujące w poszczególnych formach ochrony przyrody ..	34

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel prognozy i metodologia wykonania

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2023 zwanego dalej POŚPZ. Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353 z późn. zm.) definiują strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programu, obejmujące w szczególności :

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu

Ocena oddziaływania przedsięwzięć na środowisko jest istotnym elementem procesu identyfikacji potencjalnych skutków wywieranych na środowisko przez różnego rodzaju przedsięwzięcia z zakresu przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki oraz wykorzystywania terenów. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest instrumentem mającym zapewnić przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju oraz planowania działań w zakresie ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko spoczywa na Zarządzie jako organie opracowującym projekt POŚPZ. Zarząd uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Po uzgodnieniu zakresu z właściwymi organami:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska
- Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym

Prognoza oddziaływania na środowisko

1. zawiera:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;

- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Wyżej przedstawiony zakres opracowania jest zakresem ustawowym, odnoszącym się do wielu innych dokumentów programowych, tak więc treść poszczególnych zagadnień została dostosowana do specyfiki „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2023r

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie powiatu zgierskiego oraz proponowane cele i kierunki działań w tym zakresie.

Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska na terenie powiatu zgierskiego oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe jego realizacji.

Zarząd może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli po uzgodnieniu z ww. organami uzna, że realizacja postanowień POŚPZ nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Do opisu oraz przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane z gmin i starostwa oraz zgromadzone przez GUS, WIOS, RDOŚ, PIG, PSH, dostępną literaturę tematu oraz ustalenia własne. Jako rok bazowy został przyjęty rok 2014 W przypadkach, kiedy nie było możliwości odniesienia się do aktualnych danych, wykorzystano materiały z lat wcześniejszych.

Głównym celem Programu i jego zapisów w zakresie ochrony środowiska jest dążenie Powiatu do zrównoważonego rozwoju, poprawa stanu oraz sprawności funkcjonowania instalacji i urządzeń związanych z poprawą stanu środowiska oraz podnoszenie standardu życia lokalnej społeczności, co zapewni warunki dla osiągnięcia założonych celów.

1.2. Zawartość, główne cele i powiązania z innymi dokumentami projektu programu ochrony środowiska powiatu zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2023

Nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2023 r.” jest zgodny z celem strategicznym przyjętym w Programie Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2012 z perspektywą na lata 2012-2015. Jest to poprawa warunków życia mieszkańców powiatu poprzez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

„Program” składa się z następujących rozdziałów:

- Wstęp, zawierający cel i zakres opracowania, podstawę prawną, metodykę oraz uwarunkowania zewnętrzne opracowania, wnikające przede wszystkim z polityki ekologicznej państwa, aktów prawnych oraz z wojewódzkich dokumentów programowych;
- Ogólna charakterystyka powiatu - ujmująca strukturę powierzchniową i ludność, położenie geograficzne, warunki klimatyczne, geologie i morfologie terenu, podmioty gospodarcze
- Ocena stanu środowiska wykonana z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji:
 - ✓ ochrony klimatu i jakości powietrza- w rozdziale opisano emisje zanieczyszczeń wraz z występującymi przekroczeniami, plany naprawcze, możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii i zwiększenia wykorzystania gazu ziemnego.
 - ✓ zagrożenia hałasem - w rozdziale opisano obecny stan emisji hałasu do środowiska, charakterystykę źródeł emisji, podstawy prawne ochrony przed hałasem, ocenę stanu akustycznego środowiska ,plany naprawcze
 - ✓ pól elektromagnetycznych - w rozdziale zawarto opis stanu wyjściowego, instalacje emitujące pola elektromagnetyczne, radiokomunikacyjne, radionawigacyjne, podstawy prawne ochrony przed polami elektromagnetycznymi, monitoring poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku
 - ✓ gospodarowania wodami – w rozdziale opisano stan wód podziemnych i powierzchniowych z uwzględnieniem jednolitych części wód , plany

gospodarowania wodami, warunki korzystania z wód regionu wodnego, melioracje występujące na terenie powiatu, obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

- ✓ gospodarki wodno-ściekowej - w rozdziale uwzględniono stan ujęć wód, ilości pobieranej wody, stan zwodociągowania i skanalizowania ilości wytwarzanych i odprowadzanych ścieków, urządzenia oczyszczające, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków komunalnych.
- ✓ zasobów geologicznych -w rozdziale przeanalizowano stan i eksploatację udokumentowanych złóż kopalin,
- ✓ ochrony powierzchni ziemi i gleb przed degradacją - rozdział opisuje ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz rekultywację terenów zdegradowanych,
- ✓ odpady –w rozdziale zawarto opis gospodarki odpadami z uwzględnieniem wytwarzania odpadów pochodzących z sektora komunalnego i gospodarczego, zbieranie transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, import i eksport odpadów, główne problemy gospodarki odpadami, koncepcję systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu
- ✓ zasobów przyrodniczych - w rozdziale opisano stan lasów na terenie powiatu gospodarkę łowiecką, formy ochrony przyrody i obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ✓ zagrożeń poważnymi awariami - rozdział obejmuje definicje, możliwość reagowania oraz opis potencjalnych zagrożeń,

W powyższych rozdziałach omówiono główne problemy i zagrożenia środowiska w powiecie, które stanowiły podstawę do sformułowania powiatowych celów ekologicznych i kierunków działań zmierzających do poprawy stanu środowiska bądź utrzymania go na obecnym poziomie.

Opisano również edukację ekologiczną, aspekty finansowe realizacji projektu, jego wdrażanie i monitoring.

Program zawiera uwarunkowania wynikające z planów, programów i strategii wyższego rzędu. Główne uwarunkowania dla powiatu w zakresie ochrony środowiska wynikają z:

- Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012, z perspektywą do roku 2016
- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”
- Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych
- Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012
- Planu Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2012

- Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, na lata 2007 – 2020 przyjętą Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LI/865/2006 z dnia 31 stycznia 2006 roku wraz z aktualizacją
- Aktualizacji programów ochrony powietrza dla stref województwa łódzkiego na podstawie oceny, jakości powietrza w województwie łódzkim w 2014 r. w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza.”
- Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu, położonych wzdłuż dróg wojewódzkich województwa łódzkiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie”
- Programu melioracji wodnych szczegółowych w Województwie Łódzkim”:
- Strategii Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020
- Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Zgierskiego na lata 2007 – 2015.

2. Analiza stanu środowiska na terenie powiatu

2.1. Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat Zgierski leży w centrum kraju, w północnej części województwa łódzkiego.

W jego skład wchodzi dziewięć gmin, w tym:

- 3 gminy miejskie z siedzibami w Głownie, Ozorkowie i Zgierzu,
- 2 gminy miejsko-wiejskie z siedzibami w Aleksandrowie Łódzkim i Strykowie,
- 4 gminy wiejskie z siedzibami w Głownie, Ozorkowie, Parzęczewie i Zgierzu.

Stolicą powiatu jest miasto Zgierz. 65% powierzchni powiatu zajmują użytki rolne, grunty zurbanizowane przekraczają 16%. Ogólna liczba ludności – w 2014 roku wynosiła 164 988 osób.

Na terenie powiatu zlokalizowane są podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zgierzu, Ozorkowie, Strykowie, Aleksandrowie Łódzkim, działalność w nich prowadzą następujące firmy: ABB Sp. z o.o., BZWF Motor Sp. z o.o., Ceramika Tubądzin II Sp. z o.o., Clariant Sp. z o.o., Greiner Perfoam Polska Sp. z o.o., HTL Strefa Sp. o.o., Interprint Polska Sp. z o.o., Orsa Moto Sp. z o.o., PPHU Vertex. PROCTER & GAMBLE, Prowell Sp. z o.o., Scan Aqua Sp. z o.o., Schweitzer Maudit Polska, Wytwórnia Klejów i Zapraw Budowlanych S. A. Zarejestrowanych jest 12 717 podmiotów gospodarczych w powiecie.

Sieć drogową na terenie Gminy Zgierz tworzą ogólnodostępne drogi publiczne:

- drogi krajowe, - 104,41 km

- drogi wojewódzkie, - 60,07 km
- drogi powiatowe, - 454,97 km
- drogi gminne -1210,65 km

2.2. Ocena jakości powietrza

Stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu zgierskiego określono na podstawie wyników pomiaru zanieczyszczeń powietrza, matematycznego modelowania jakości powietrza, obiektywnych metod szacowania oraz przestrzennych analiz rozkładu i wielkości pól imisji zanieczyszczeń, dokonywanych co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.

Powiat zgierski znajduje się na piątym miejscu pod względem wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych ze źródeł punktowych na terenie województwa łódzkiego

Całkowite emisje równoważne [Mg/a]:

- emisja punktowa: 1024,5
- emisja liniowa: 2586,8
- emisja powierzchniowa: 2147,1

Emisja pyłu PM10 z rolnictwa [Mg/a]: 101,1

IMISJA:

Pomiary pasywne wykonane w 21pkt w tym 9 na terenie Zgierza

Pomiary automatyczne prowadzone były na 1 stacji pomiarowej w Zgierzu przy ul. Mielczarskiego 1 – stacja pomiaru tła miejskiego, cel pomiarów ochrona zdrowia. Na terenie powiatu nie były prowadzone pomiary manualne.

Obszar powiatu podzielony jest w ocenie jakości powietrza na 2 strefy oceny:

- a) miasta wchodzące w skład Aglomeracji Łódzkiej (Zgierz oraz Aleksandrów Łódzki),
- b) pozostała część powiatu wchodząca w skład Strefy łódzkiej.

Na terenie powiatu w 2014r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu określonych wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza określono występowanie obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) w następujących gminach:

- Zgierz - gmina miejska,
- Zgierz - gmina wiejska,
- Głowno - gmina miejska,

- Głowno - gmina wiejska,
- Ozorków - gmina miejska,
- Ozorków - gmina wiejska,
- Aleksandrów Łódzki - miasto,
- Aleksandrów Łódzki - obszar wiejski,
- Parzęczew, Stryków - miasto,
- Stryków - obszar wiejski.

Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (24-godziny) wystąpił w gminach:

- Zgierz - gmina miejska,
- Zgierz - gmina wiejska,
- Głowno - gmina miejska,
- Ozorków - gmina miejska,
- Ozorków - gmina wiejska,
- Stryków - miasto,
- Stryków - obszar wiejski ,
- Aleksandrów Łódzki - miasto,
- Aleksandrów Łódzki - obszar wiejski.

Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (rok) wystąpił we wschodniej części centrum gminy miejskiej Zgierz.

Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 (rok) wystąpił we wschodniej części centrum gminy miejskiej Zgierz.

Według kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin, na podstawie obliczeń z użyciem matematycznego modelowania jakości powietrza nie stwierdzono występowania na terenie powiatu zgierskiego przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu. Na obszarach miast wchodzących w skład Aglomeracji Łódzkiej nie dokonuje się oceny jakości powietrza wg kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin.

Teren Powiatu Zgierskiego objęty jest wojewódzkimi programami ochrony powietrza:

- program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu, zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: aglomeracja łódzka. Kod strefy: PL1001

Strefa o nazwie: aglomeracja łódzka (kod strefy PL1001) obejmuje miasta Aleksandrów Łódzki i Zgierz.

- program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu, zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002

Strefa o nazwie: strefa łódzka (kod strefy PL1002) obejmuje: część wiejską gminy miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki, gminę wiejską Głowno, gminę miejską Głowno, gminę wiejską Ozorków, gminę miejską Ozorków, gminę wiejską Parzęczew, gminę miejsko-wiejską Stryków i gminę wiejską Zgierz.

- program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu docelowego ozonu przyziemnego. Nazwa strefy: aglomeracja łódzka. Kod strefy: PL1001 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r. poz. 366) – obowiązywał do końca 2015 r.

Strefa o nazwie: aglomeracja łódzka (kod strefy PL1001) obejmowała teren miast Zgierza i Aleksandrowa Łódzkiego.

- program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu docelowego ozonu przyziemnego. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r. poz. 369) – obowiązywał do końca 2015 r.

Strefa o nazwie: strefa łódzka (kod strefy PL1002) obejmowała teren powiatu zgierskiego z wyjątkiem miast Zgierza i Aleksandrowa Łódzkiego.

- plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r. poz. 4487) – obowiązywał do końca 2015 r.

Planem objęty był teren powiatu zgierskiego z wyjątkiem miast Zgierza i Aleksandrowa Łódzkiego.

Zgodnie z zapisami obowiązujących programów ochrony powietrza w obrębie każdej ze stref podejmowane są działania zmierzające do poprawy jakości powietrza związane z termomodernizacją budynków instalacją kolektorów słonecznych, modernizacją i budową nowych kotłowni, wymianą instalacji co, budową przyłączy cwu i co.

2.3. Zagrożenie hałasem

Powiat znajduje się w centrum kraju oraz na szlaku autostrad A1 (północ – południe) oraz A2 (wschód – zachód). Na jego obszarze głównym źródłem zagrożeń akustycznych jest transport drogowy. Większa elastyczność transportu drogowego w porównaniu

z transportem kolejowym oraz większa niż kilkanaście lat temu dostępność na rynku środków transportu drogowego zdecydowała o obecnej dominacji tego rodzaju transportu.

Głównym powodem dużej uciążliwości hałasu drogowego, obok stosunkowo dużego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w strumieniu samochodów pojazdów ciężkich.

Na terenie powiatu zgierskiego szczególnie zagrożone negatywnym oddziaływaniem autostrad są rejonu znajdujące się wzdłuż trasy autostrady A-2 od węzła Emilia do węzła Stryków II. W wyniku postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko autostrady A2 stwierdzono, że brak jest możliwości dotrzymania standardów jakości środowiska w zakresie ochrony akustycznej na tym terenie, mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych. Dlatego też rozporządzeniem nr 2/2003 Wojewody Łódzkiego z dnia 12 lutego 2003 r. utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla projektowanej autostrady A2 od węzła "Emilia" w km 342+900 do węzła "Stryków II" w km 361+000. Obszar ten obejmuje tereny zlokalizowane w sąsiedztwie autostrady poza jej liniami rozgraniczającymi, na których nie będą dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone w przepisach szczególnych. Granice tego obszaru stanowi obwiednia izolinii 50dB/A/ dla pory nocnej. Na terenie obszaru ograniczonego użytkowania bez względu na obecną funkcję terenów oraz zapisy w miejscowych ogólnych planach zagospodarowania przestrzennego, rozporządzenie ustala całkowity zakaz lokalizacji nowych obiektów oraz rozbudowy, nadbudowy i odbudowy następujących obiektów położonych na terenach o funkcjach chronionych oraz przemysłowych i usługowych, których funkcjonowanie może zwiększyć poziom hałasu w środowisku na terenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Hałas kolejowy, ze względu na jego mniejsze natężenie oraz lokalizację linii kolejowych na terenach o rzadkiej zabudowie nie stanowi tak dużego zagrożenia akustycznego jak hałas drogowy. Linie kolejowe, których trasy prowadzą przez powiat zgierski, należące do najbardziej uciążliwych to:

- linia kolejowa nr 15 Bednary – Łódź Kaliska,
- linia kolejowa nr 16 Łódź Widzew – Kutno

Linia kolejowa nr 15 została zmodernizowana w 2011 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Zagrożenie akustyczne spowodowane hałasem lotniczym w powiecie zgierskim występuje na obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie Jednostki Wojskowej Nr 4395 w Leźnicy Wielkiej, obręb Opole, gmina Parzęczew.

Hałas przemysłowy związany z emisją dźwięków z różnego rodzaju maszyn i urządzeń, procesów technologicznych, instalacji i wyposażenia małych zakładów rzemieślniczych i usługowych, a także urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne). W celu eliminacji przekroczeń ponadnormatywnego hałasu z sektora przemysłowego starosta zgierski wydał 5 decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

W ramach „Wojewódzkiego programu monitoringu” pomiary hałasu wzdłuż dróg wykonano m.in. w 2 pkt w Ozorkowie, 2 pkt w Głownie, 3pkt w Zgierzu, 4 pkt w Strykowie, łącznie w 11 punktach pomiarowych. Przekroczeń nie stwierdzono tylko w 2 pkt: w OZ2 w Ozorkowie i w GL2 w Głownie.

W 9 pkt pomiarowych stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocy i dnia. W celu poprawy sytuacji w zakresie klimatu akustycznego Sejmik Województwa Łódzkiego podjął uchwały:

- Nr XLIX/882/14 z dnia 24 czerwca 2014 r. określającą „Program ochrony środowiska prze hałasem dla terenów poza aglomeracjami, objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu, położonych wzdłuż dróg wojewódzkich województwa łódzkiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie”. Program ten objął na terenie powiatu zgierskiego drogę nr 702 na 5 odcinkach.
- uchwałę Nr XVIII/189/15 z dnia 27 listopada 2015 r. określającą „Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych województwa łódzkiego o obciążeniu ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, z terenu województwa łódzkiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne, tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu określona wskaźnikami LDWN i LN”. Program ten objął 14 fragmentów dróg DK1, DK14, DK71, DK72., wyznaczając zadania które skutkować będą obniżeniem poziomu hałasu wzdłuż przedmiotowych odcinków dróg w okresie krótkoterminowym.

Wszystkie działania inwestycyjne, związane z budową nowych ciągów komunikacyjnych w nowych śladach, w istotny sposób będą ingerować w środowisko, jednakże w odniesieniu do oddziaływań o zakresie ponadlokalnym przyczynią się do poprawy klimatu akustycznego, jak i ograniczenia emisji niezorganizowanej z emitorów niskich do atmosfery. Wiąże się to przede wszystkim z wyprowadzeniem poza obszary miejskie ciężkiego transportu kołowego i upłynnieniem ruchu. Istotną poprawę spowodują także działania powiatu i gmin związane z modernizacjami skrzyżowań oraz naprawami i przebudową dróg – wynikiem będzie upłynnienie ruchu, bezpieczeństwo kierowców i pieszych oraz obniżenie emisji hałasu.

2.4. Pola elektromagnetyczne

Na oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego narażone są miejsca, w których eksploatowane są urządzenia wytwarzające energię elektromagnetyczną. Największe znaczenie, jako źródła promieniowania mają urządzenia do przesyłu radiowego – nadajniki GSM, stacje radiowe i telewizyjne oraz linie wysokiego napięcia. *Dokonane oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku nie stwierdziły przekroczeń dopuszczalnych wartości natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) w żadnym z punktów pomiarowych.*

W porównaniu z latami poprzednimi, wartości zmierzonych natężeń pól elektromagnetycznych były minimalnie wyższe. Powiązać to można z coraz większą liczbą nadajników GSM / UMTS / LTE, które stanowią podstawowe źródło PEM. Najwyższe wartości PEM zmierzono na terenach zabudowanych w centralnych częściach dużych miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., najniższe na terenach wiejskich oraz w małych miejscowościach.

2.5. Gospodarowanie wodami

Wody podziemne w powiecie pobierane są z poziomów czwartorzędu, trzeciorzędu, górnej kredy, jury, charakteryzują się zróżnicowaną, jakością. Badane w ramach monitoringu diagnostycznego prowadzonego przez WIOS w Łodzi studnie, reprezentowały wody wgłębne (9 otworów na terenie powiatu zgierskiego).

Wody o bardzo dobrej jakości (I klasa) stwierdzono w 5 studniach.

W 4 odnotowano II klasę, tj wody o dobrej jakości. Tylko w 2013 r. poziom wodonośny czwartorzędu pobierany przez studnie w Popowie gm. Głównie zaklasyfikowano do klasy IV jako wody o niezadowalającej jakości ze względu na przekroczenia zawartości selenu. Na poziomie jury i trzeciorzędu wody charakteryzowały się bardzo dobrą jakością. Obszar powiatu zawiera się w dwóch Jednolitych Częściach Wód Podziemnych nr 63 i 72, położonych w regionie wodnym Warty i Środkowej Wisły. Istotnym problemem JCWPd jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych oraz nadmierne rozdysponowanie zasobów wodnych związane z poborami wód podziemnych dla aglomeracji łódzkiej.

Wody powierzchniowe - Główny wododział między zlewniami Wisły i Odry przebiega w zachodniej części powiatu zgierskiego przez gminę Aleksandrów. Wody ze skrajnej, zachodniej części powiatu odpływają do rzek będących dopływami Neru (Gnida i Bełdówka), natomiast wody z pozostałego terenu powiatu spływają do Bzury i jej dopływów. Ogólna

długość rzek na terenie powiatu 217 696 m z czego 104 702 m została uregulowana. Regulacja rzek zmniejsza ich naturalną retencyjność, co skutkuje przyspieszonym odpływem wód z górnych odcinków i może powodować powstanie zagrożenia powodziowego. Na terenie powiatu wydzielono 15 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych z czego 13 zagrożonych jest nie osiągnięciem celów środowiskowych. Rzeka Ner na całej swej długości posiada wody pozaklasowe, w jej dopływach panują znacznie korzystniejsze warunki. Wymagania III klasy spełniają rzeki Bełdówka i Bzura ale tylko w górnym odcinku w przekroju kontrolnym Krzywie. Dopływy rzeki Bzury znajdują się w różnym stanie pod względem czystości wody. Zły stan stwierdzono w JCWP: Gnida do Kanału Łęka-Dobrogosty, Bzura od źródeł do Starówki, Bzura od Starówki do Kanału Tumskiego, Moszczenica od źródeł do dopływu z Besiekierza, Lubczyna, Struga, Malina, Domaradzka Struga, Mrożyca, Mroga od źródeł do Mrożycy bez Mrożycy, Mroga od Mrożycy do ujścia.

Tabela 1 Wykaz JCWP rzecznych zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych

L.p.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Scalona część wód powierzchniowych (SCJW)	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLRW20001927229	Moszczenica od dopływu z Besiekierza do ujścia	SW1808	Rzeka nizinna piaszczy sto-gliniasta (19)	naturalna część wód	zły	zagrożona
2.	PLRW200017272152	Kanał Sierpowski	SW1802	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona
3.	PLRW200017272158	Kanał Łęka - Dobrogosty	SW1803	Potok nizinny piaszczy sty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
4.	PLRW200017272289	Malina	SW1808	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona

5.	PLRW2000172 72345	Mroga od źródeł do Mrożycy bez Mrożycy	SW1809	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona
6.	PLRW2000192 72349	Mroga od Mrożycy do ujścia	SW1810	Rzeka nizinna piaszczy sto- gliniasta (19)	naturalna część wód	zły	zagrożona
7.	PLRW2000172 728689	Rokitnica od źródeł do Zimnej Wody, z Zimną Wodą	SW1829	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona
8.	PLRW2000172 721569	Bzura (stare koryto)	SW1803	Potok nizinny piaszczy sty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
9.	PLRW2000172 723469	Mrożyca	SW1809	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	zły	zagrożona
10.	PLRW2000172 723472	Domaradzka Struga	SW1810	Potok nizinny piaszczy sty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
11.	PLRW6000171 83269	Bełdówka	W0602	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	słaby	zagrożona
12.	PLRW6000171 83285	Gnida do Kanału Łęka- Dobrogosty	W0603	Potok nizinny piaszczy sty (17)	naturalna część wód	słaby	zagrożona
13.	PLRW6000018 3286	Kanał Łęka- Dobrogosty	W0603	Typ nieokreśl ony (0)	sztuczna część wód	zły	zagrożona

Tabela 2. Wykaz JCWP rzecznych niezagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych

Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW200017272138	Bzura od źródeł do Starówki	SW1801	Potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW200019272153	Bzura od Starówki do Kanału Tumskiego	SW1802	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	naturalna część wód	zły	niezagrożona

Winę za zły stan jakości wód rzecznych ponosi przede wszystkim nierównomierny rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej, zwłaszcza na terenach wiejskich

Na obszarze powiatu retencionowanych jest 5 844 tys. m³ wody w różnej wielkości zbiornikach wodnych. Dużych zbiorników wodnych w powiecie zgierskim jest około 30, ale oprócz nich istnieje szereg mniejszych zbiorników (o powierzchni mniejszej niż 1 ha). Zbiorniki znajdujące się w powiecie zgierskim zajmują powierzchnię ogólną równą 306,83 ha.

Powierzchnia gruntów zmeliorowanych w powiecie wynosi 22 041,22 ha.

Obszary najbardziej zagrożone wystąpieniem powodzi na obszarze powiatu zgierskiego to Bzura na odcinku 14,4 km oraz Bełdówka na odcinku 3,1 km. Powierzchnia terenów zagrożonych zalaniem w wyniku powodzi i wynosi 38 ha. Są to obszary miasta Głowno i miasta Stryków położone w pobliżu miejskich zbiorników retencyjnych oraz obszar miasta Ozorków w bliskim sąsiedztwie Bzury. Z tych terenów w przypadku wystąpienia powodzi należy ewakuować ok. 270 osób. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej opracował dla powiatu zgierskiego mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, obejmujące swym zasięgiem rzekę Bzurę z dopływem rzeki Starówki, na terenach gmin Parzęczew, Ozorków, Aleksandrów Łódzki m. Zgierz i m. Ozorków

2.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Woda na potrzeby komunalne pobierana jest z 50 ujęć głębinowych zlokalizowanych na terenach wszystkich gmin powiatu zgierskiego. W 2014 r. zużycie wody wynosiło 27 566 m³/dobę, w tym na potrzeby przemysłu wykorzystano średnio 4794,5 m³/dobę, na potrzeby rolnictwa i leśnictwa 4734,25m³/d zaś pozostała objętość wody 18 037,25 m³/dobę, wiązała się z eksploatacją sieci wodociągowej na potrzeby komunalne. Na przestrzeni 9 lat zużycie wody ogółem spadło o 11,5% w tym dla potrzeb przemysłowych o 42%, a dla terenów wiejskich o nie całe 18%. Nastąpił wzrost zużycia wody na potrzeby komunalne o 5,5%.

Następuje systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej, obecnie długość rozdzielczej sieci wodociągowej wynosi 1484,70 km, na przestrzeni lat 2010 -2014 następowała systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej wzrost o 112,9 km., tj. o 8% w stosunku do 2010 r. Na przestrzeni lat 2010-2014 ilość przyłączy wodociągowych wzrosła o 22% , na koniec 2014 roku funkcjonuje 33 970 przyłączy. Obszar powiatu zwodociągowany jest w 95,8%. Z sieci wodociągowej korzystało 158 128 osób co stanowi 95,8% wszystkich mieszkańców, w tym w miastach 94,4% i na wsiach 98,1%.

Na terenie powiatu zgierskiego działa 20 oczyszczalni ścieków bytowych i komunalnych, 1 833 przydomowe oczyszczalnie ścieków, 12 135 szczelnych zbiorników bezodpływowych i 9 stacji zlewnych Z całej objętości ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych udział pięciu największych oczyszczalni ścieków powiatu (miejskie oczyszczalnie ścieków w Zgierzu, Ozorkowie, Aleksandrowie Łódzkim, Głównie i Strykowie) sięga 93,6 %. Spośród oczyszczalni komunalnych powiatu zgierskiego największy udział (sięgający ponad 50%) w ilościach oczyszczania ścieków, jak i w wielkościach ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych w oczyszczonych ściekach ma oczyszczalnia ścieków w Zgierzu.

Wśród 7 komunalnych oczyszczalni biologicznych 5 posiada system podwyższonego usuwania biogenów. Ilość ścieków wprowadzanych na oczyszczalnię łącznie z wodami infiltracyjnymi, z terenu powiatu w 2014r wynosiła 7 334 dam³ i zmalała o 21,4% w stosunku do 2010 r, łączyło się to z mniejszą ilością wytwarzanych ścieków ze względu na racjonalizację zużycia wody oraz rozdziałem kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową.

Łączna ilość oczyszczonych ścieków wprowadzanych do środowiska zgodnie z danymi WIOŚ w Łodzi wynosiła w 2014 r. – 7.973.936 m³. Z łącznej ilości wprowadzanych na oczyszczalnię ścieków oczyszczano biologicznie 3 958 000 m³ , w tym z podwyższonym

usuwaniem biogenów 3 577 000m³. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków na terenie powiatu stanowi 104 311 osób tj 63,2% ogółu ludności powiatu, w tym na terenie miast jest to 97485 osób tj. 83% mieszkańców, a na terenie wsi 6826 osób tj 14,2%. Jedyną nie skanalizowaną gminą na terenie powiatu jest gmina wiejska Głowno. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 364,1km.

Na przestrzeni 4 lat nastąpiła rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu o 114,9 km co stanowi ponad 46% przyrost w stosunku do 2010r. Ilość przyłączy kanalizacyjnych w 2014r wynosiła 10 421 szt. i wzrosła i o 47% w stosunku do 2010 r. Na terenie powiatu z sieci kanalizacyjnej korzysta 103 684 osoby co stanowi 62,8% wszystkich mieszkańców, w tym na terenie miast 93.191 osób a na terenach wiejskich 10.493osoby. Od 2010 r. nastąpił w powiecie 10% wzrost ilości osób korzystających z komunalnych sieci kanalizacyjnych łącznie o 9 490 osób. Istniejące urządzenia stacji wodociągowych i oczyszczalni ścieków przedstawiają ogólnie dobry stan techniczny.

Najczęstsze problemy dotyczące sieci wodociągowych to przestarzałe urządzenia na stacjach wodociągowych, powodujące przekroczenia zawartości żelaza – wymagające bieżącej modernizacji lub wymiany. W tym celu każda gmina, według swoich możliwości i potrzeb, planuje w przyszłości modernizację istniejących stacji wodociągowych, budowę nowych ujęć wód (studni głębinowych) i wodociągów, wymianę istniejących rurociągów azbestowo – cementowych na PCV, oraz opomiarowanie, automatyzację i wizualizację procesów wydobywania i uzdatniania wody.

Najczęstsze problemy związane ze stanem sieci kanalizacyjnej Powiatu dotyczą zwłaszcza eksploatacji oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej . Rozbudowa sieci kanalizacyjnych na terenie powiatu nie pokrywa zapotrzebowania społecznego na tego typu urządzenia i usługi. W ostatnim czasie samorządy, zaplanowały i częściowo zrealizowały przedsięwzięcia związane z budową czyszczalni, nowych odcinków sieci kanalizacyjnych i przyłączy indywidualnych mieszkańców, bądź rozbudową istniejących oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych, w celu zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska, zwłaszcza wód i gleb.

Z powodu dużego rozdrobnienia gospodarstw, gminy angażują się w przedsięwzięcia polegające na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz likwidację nieszczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb).

2.7. Zasoby geologiczne

Złoża surowcowe występujące na obszarze powiatu zgierskiego to przede wszystkim cechsztyński wysad solny oraz pokłady węgla brunatnego okolic Rogóźna. Pod względem

jakościowym sól kamienna złoża przedstawia surowiec o zawartości średnio ok. 99% NaCl, a zasoby w strefie do 1000 m głębokości oszacowano na ok. 8,6 mln ton. W zapadliskowej niecce czapy wysadu, zostały osadzone utwory trzeciorzędowe, a mianowicie formacja brunatnowęglowa. Występuje ona w postaci dwóch pokładów węgla brunatnego przedzielonych grubą serią piasków. Średnia miąższość dolnego pokładu wynosi 17-20 m, a pokład ten charakteryzuje się dużym zasoleniem i znaczną zawartością siarki. Górny pokład zbudowany jest z węgla miękkiego, ziemistego z wkładkami lignitów. Jego miąższość sięga 10-16 m. Zasoby węgla brunatnego w Rogóźnie szacowane są na 550 mln ton. Jednocześnie mniejsze złoża węgla brunatnego o zasobach równych 8 tys. ton występuje w Dąbrówce Wielkiej, ale zostało one decyzją MOŚZNiL z dnia 7 stycznia 1998 r. skreślone z bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce. Zasoby węgla i soli w rejonie Rogózna nie nadają się do eksploatacji. Pokłady węgla charakteryzują się zbyt małą miąższością oraz dużym zasiarczeniem i zasoleniem. Ponadto eksploatacja spowodowałaby powstanie głębokiego leja depresyjnego oraz zasolenie wód wglębnych pitnych i wód powierzchniowych oraz gleb. W rejonie Rogózna występują mineralne wody termalne o dużych walorach balneologicznych. Wody te okalają wysad solny. Występują tu trzy zbiorniki wód:

- nadkładowy zbiornik wodonośny – wody zwykle słodkie pitne, ogólna mineralizacja wynosi ok. 100 mg/l,
- międzypokładowy zbiornik wodonośny – wody te mają zwiększoną zawartość chlorków, siarczanów, wapnia i magnezu, ogólna mineralizacja waha się od 150 mg/l do 10 300 mg/l,
- podwęglowy zbiornik wodonośny – ogólna mineralizacja waha się od 5 000 mg/l do ponad 10 000 mg/l (max. 30 000 mg/l)

Zasoby wód termalnych występują również w okolicach Ozorkowa. Są to artezyjskie i subartezyjskie wody kredowe o temperaturze 23 ° – 26° C. Oprócz wymienionych powyżej zasobów surowcowych, na terenie powiatu zgierskiego powszechnie występują złoża surowców mineralnych (kruszywa naturalne – piaski i żwiry) oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Na terenie powiatu znajduje się 81 udokumentowanych złóż kopalin z czego 67 to naturalne kruszywa piaszczysto żwirowe. Jakość kopaliny a szczególnie jej różnorodność zależy od genetycznego typu złoża. Na terenie powiatu są to złoża czwartorzędowe o genezie wodnolodowcowej oraz rzecznej. Łącznie geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 22.331 tys.

ton., jest to ilość kopaliny w granicach złoża, której jakość odpowiada aktualnym kryteriom gospodarczego wykorzystania, i umożliwia eksploatację .

Zasoby przemysłowe to część zasobów bilansowych które przeznaczone są do eksploatacji w projekcie zagospodarowania złoża i wynoszą 10.980 tys. ton

Do najlepszych jakościowo piasków należą piaski pochodzenia wodnolodowcowego i wydmowego, charakteryzujące się dużą zawartością krzemionki, dobrą segregacją ziaren (zawartość ziaren 0.05 – 0.5 mm nie powinna być mniejsza niż 65%), wysokim stopniem obtoczenia oraz małą zawartością substancji obcych. Rozpoznano wstępnie zasoby 2 złóż piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej o zasobach geologicznych 1.955.000 ton.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej dokumentowano w 7 złożach o łącznych zasobach bilansowych 2.258.000 ton i zasobach przemysłowych 147 000 ton .

Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego rozpoznano w 2 złożach o zasobach bilansowych 8.008.000 ton.

Zasoby złóż torfowych występują na użytkach zielonych na obszarze wiejskim gm. Aleksandrów Łódzki . Powierzchnia złoża wynosi 783 ha a przybliżona pojemność 540.000 m³.

Eksploatacja surowców mineralnych prowadzi do niekorzystnych zmian w obrębie wszystkich składników środowiska. Przekształcenie pierwotnych cech morfometrycznych rzeźby oraz zniszczenie niektórych form morfologicznych powoduje dalsze zagrożenia dla środowiska, takie jak zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, degradacja szaty roślinnej, powstanie hałd odpadów poeksploatacyjnych. Dlatego też liczne wyrobiska poeksploatacyjne występujące w powiecie zgierskim powinny być poddane rekultywacji technicznej i biologicznej w celu przywrócenia wartości przyrodniczych tego terenu oraz zlikwidowania stwarzanego zagrożenia środowiska.

W odniesieniu do danych zawartych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 r. rekultywacja składowisk została zakończona- wyjątek stanowi składowisko odpadów komunalnych przy ul. Szczawińskiej. W przypadku eksploatacji złóż sukcesywnie realizowana jest rekultywacja po zakończeniu wydobywania.

2.8. Odpady

Od stycznia 2012 roku obowiązują znowelizowana ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, która nakłada na Gminy szersze i bardziej systemowe i obowiązki w zakresie gospodarki odpadami. W celu prawidłowego zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi niezbędne jest posiadanie przez gminę „Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie”. Regulamin ten, przyjęty w drodze uchwały przez radę gminy, określa zasady oraz wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wszystkie gminy znajdujące się na terenie powiatu zgierskiego posiadają uchwalone regulaminy utrzymania porządku i czystości w gminie. Tym samym cały system gospodarowania odpadami rozwija się na poziomie gmin.

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce jest system rozwiązań regionalnych, w których uwzględnione są wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki w danych warunkach lokalnych.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami 2012 powiat zgierski należy do I regionu gospodarki odpadami komunalnymi, w którym Regionalną Instalacją do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) jest instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku. Instalacja ta należy do TONSMEIER CENTRUM z siedzibą przy ul. Łąkoszyńskiej 127 w Kutnie i znajduje się w miejscowości Krzyżanówek, gmina Krzyżanów. Większość zmieszanych odpadów komunalnych z terenu poszczególnych gmin powiatu zgierskiego bezpośrednio przekazana została do Zakładu przetwarzania odpadów komunalnych w Krzyżanówku powiat kutnowski i do sortowni w Kutnie. Część zebranych odpadów przekazywana została także do Instalacji Zastępczej Do Obsługi Regionu, tj.: OPK Ozorków Składowisko w Modlnej, gdzie zostały one zdeponowane na składowisku lub do instalacji we Frankach prowadzonej przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Krośniewicach. Część gmin leżących na terenie powiatu zgierskiego, tj. Aleksandrów Łódzki, miasto Głowno, gmina Stryków i gmina Parzęczew, należy do Związku Międzygminnego „BZURA”, który zrzesza 20 gmin z terenu województwa łódzkiego. Powstał w celu stworzenia i wdrożenia kompleksowego, szczelnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, obejmującego selektywną zbiórkę odpadów, odzysk, recykling i unieszkodliwianie. Powyższe zadania zostaną zrealizowane poprzez budowę nowoczesnej Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych

w miejscowości Piaski Bankowe, gmina Bielawy, powiat łowicki. Projekt budowy zakłada budowę instalacji o technicznych możliwościach przetwarzania odpadów w ilości ok. 50 – 60 tys. ton rocznie. Docelowo, gminy wchodzące w skład Związku Międzygminnego „BZURA”, które obecnie wchodzą w skład Regionu I i III, po wybudowaniu instalacji w Piaskach Bankowych – będą tworzyły jeden region.

W 2015 r. odebrano 32 817,68 ton odpadów komunalnych z 32 915 nieruchomości.

Średnio na mieszkańca przypadało 198,9 kg odpadów w tym zebranych selektywnie 70,26 kg/os.

Na terenie powiatu zgierskiego znajdują się dwa czynne składowiska odpadów.

- Składowisko Odpadów w Modlnej, gm. Ozorków
- Składowisko Osadów Ściekowych przy ul. Łukasińskiego 1/13 w Zgierzu

oraz 9 składowisk zamkniętych i poddawanych procesowi rekultywacji.

Gminy powiatu zgierskiego przeprowadziły na swoim terenie szczegółową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest oraz posiadają uchwalone „Programy usuwania azbestu” (w gm. Główno w trakcie opracowania). Część jednostek wprowadziła również system pomocy finansowej dla mieszkańców w zakresie usuwania i utylizacji azbestu.

Uzupełnieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi są odpady z sektora gospodarczego. Według danych zgromadzonych przez GUS w roku 2014 wytworzono w powiecie 53,6 tys. ton odpadów z sektora gospodarczego co stanowi ponad 70% zmniejszenie w stosunku do 2007 r. Odzyskowi poddano 10,2 tys. ton, unieszkodliwianiu 43tys ton w tym składowaniu 35,9 tys. ton

W celu ochrony środowiska oraz zdrowia i życia ludzi należy podjąć działania niwelujące negatywne oddziaływanie związane z emisją odpadów do środowiska:

- *wdrożenie systemowych i kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami,*
- *rozwój i intensyfikacja systemu selektywnego zbierania odpadów,*
- *wdrożenie systemu odzysku energii z wytwarzanych odpadów, zgodnego z założeniami obowiązujących wymagań ochrony środowiska,*
- *budowa instalacji do przetwarzania odpadów,*
- *utworzenie i uruchomienie systemu monitoringu diagnozowania potrzeb w zakresie gospodarki odpadami, monitoringu instalacji wyłączonych z eksploatacji oraz instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów,*
- *wzmożenie działań kontrolnych i egzekwowanie przepisów prawa ochrony środowiska przez podmioty.*

2.9. Zasoby przyrodnicze

W powiecie zgierskim istnieje wiele terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, objętych ochroną prawną. Na terenie powiatu ustanowiono rezerваты przyrody, park krajobrazowy, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz stanowisko dokumentacyjne.

W powiecie zgierskim znajduje się fragment Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, o łącznej powierzchni 2 989,4 ha, z czego otulina wynosi 1 056,8 ha. Park ten swym zasięgiem obejmuje:

- Gminę Stryków - pow. parku 1 933 ha oraz otuliny 1 014,3 ha;
- Gminę Zgierz - pow. otuliny 42,5 ha.

Podstawowe walory Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich związane są z rzeźbą terenu. W krajobrazie otwartym dominują malownicze wzniesienia, co znalazło swe odzwierciedlenie w nazwie Parku. Decydujące znaczenie dla Parku ma zachowanie charakterystycznych krajobrazów otwartych, jeszcze nie zakłóconych przez zabudowę i wygradzienia.

Obok parku krajobrazowego na terenie powiatu zgierskiego znajduje się 7 rezerwatów przyrody:

Gmina Zgierz:

- **Rezerwat Ciosny** – florystyczny rezerwat o powierzchni 2,42 ha, którego głównym walorem są okazałe jałowce (gaj jałowcowy) rosnące na wydmach, jeden z zaledwie kilku rezerwatów jałowca w Polsce, na uwagę zasługują również zbiorowiska muraw piaskowych,
- **Rezerwat Dąbrowa Grotnicka** - leśny rezerwat o powierzchni 100,47 ha, obejmujący najcenniejszy fragment Lasów Grotnicko-Lućmierskich, zajmowany przez zespół dąbrowy świetlistej ze stanowiskami licznych roślin chronionych takich jak wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, jarzianka większa, dzwonecznik wonny.
- **Rezerwat Grądy nad Lindą** - leśny rezerwat o powierzchni 55,83 ha, na którego terenie występuje meandrująca rzeka Linda z dopływem, kompleks źródeł oraz grądy i łągi jesionowo-olszowe, znajduje się tu cenne stanowisko gatunku górskiego – kokoryczki okółkowej oraz rośliny chronione tj. barwinek pospolity, storczyk szerokolistny, listeria jajowata, lilia złotogłów, bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko.

- **Rezerwat Grądy nad Moszczenicą** - leśny rezerwat o powierzchni 42,14 ha, który wyróżnia się różnorodnością zbiorowisk leśnych z przewagą grądów i bogatą florą wczesnowiosenną rozwijającą się w harmonii z warunkami geomorfologicznymi.

Gmina Stryków:

- **Rezerwat Struga Dobieszkowska** – leśny rezerwat o powierzchni 37,65 ha, charakteryzujący się naturalnym krajobrazem strumienia śródleśnego z istniejącymi formami morfologicznymi oraz naturalnymi zbiorowiskami łągu i grądu, na terenie rezerwatu znajduje się kilkanaście źródeł tworzących rozległe malownicze baseny.

Gmina Aleksandrów Łódzki

- **Rezerwat Torfowisko Rąbień** – torfowiskowy rezerwat o powierzchni 42,12 ha, w którym występuje torfowisko wysokie w pasie działu wodnego I rzędu z bogatą roślinnością, jest to rezerwat ścisły, uwagę zwracają tu rzadkie i chronione gatunki roślin: rosiczka okrągłolistna.

Gmina Głowno:

- **Rezerwat Zabrzeźnia** – leśny rezerwat o powierzchni 27,61 ha, charakteryzuje się lasem grądowym z jodłą na granicy zasięgu, występują tu liczne rośliny objęte ochroną gatunkową: lilia złotogłów, dwa gatunki storczyków, listeria jajowata oraz kwitnący i owocujący bluszcz.

Na terenie powiatu zgierskiego ustanowione zostały także użytki ekologiczne, czyli zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemu mające znaczenia dla zachowania unikalnych zasobów genowych i typów środowisk, jak naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt. Ogólna powierzchnia użytków ekologicznych powiecie zgierskim wynosi 48,32 ha, przy czym na poszczególne gminy przypadają następujące wielkości:

- Miasto Zgierz – 0,56 ha,
- Gmina Zgierz – 3,86 ha,
- Miasto Głowno – 9,85 ha,
- Gmina Głowno – 1,76 ha,
- Gmina Aleksandrów Łódzki – 3,34 ha,
- Gmina Ozorków – 7,26 ha,

- Gmina Stryków – 21,66 ha.

Kolejną formą ochrony przyrody, która występuje w powiecie zgierskim są pomniki przyrody. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skały, jary, głazy narzutowe i jaskinie. W powiecie zgierskim występują ogółem 252 pomniki przyrody i tą formą ochrony objętych zostało 246 pojedynczych drzew, 4 grupy drzew oraz 2 aleje.

W poszczególnych gminach powiatu stan pomników przyrody przedstawia się następująco:

- Gmina Zgierz 56 szt.
- Gmina Aleksandrów Łódzki 29 szt.
- Miasto Ozorków 28 szt.
- Gmina Ozorków 41 szt.
- Gmina Parzęczew 11 szt.
- Miasto Głowno 2 szt.
- Gmina Głowno 16 szt.
- Miasto i Gmina Stryków 68 szt.

Od 1990r na terenie powiatu zniesiono ochronę 26 pomników przyrody obejmujących łącznie 43 drzewa

Na terenie powiatu zgierskiego nie zostały ustanowione 2 obszary chronionego krajobrazu:

- Sokolnicko –Grotnicki
- Mrogi i Mroźnicy.

W granicach powiatu zostało ustanowione stanowisko dokumentacyjne w miejscowości Niesułków Kolonia w gminie Stryków.

Wiele rzadkich okazów przyrodniczych spotkać można na terenie parków wiejskich.

Najcenniejsze parki wiejskie uznane zostały za parki zabytkowe i wpisane do Rejestru Zabytków. W powiecie zgierskim leży 11 parków zabytkowych:
w Gminie Ozorków:

- Park w Leśmierzu,
- Park w Sokolnikach,

w Gminie Zgierz:

- Park w Dzierżąnej,
- Park w Kęblinach,
- Park w Glinniku,
- Park w Jeżowie,

w Gminie Stryków:

- Park w Bratoszewicach,

w Gminie Aleksandrów Łódzki:

- Park w Nakielnicy,
- Park w Bełdowie,
- Park w Zgniłym Błocie,

w Gminie Głowno:

- Park Różany.

Wykaz obszarów Natura 2000 w gminach powiatu zgierskiego

w Gminie Ozorków Parzęczew

- PLH100029 Słone Łąki w Pełczyskach o pow 35ha,

w Gminie Zgierz

- PLH100001 Dąbrowa Grotnicka o pow. 101,5 ha
- PLH100022 Grądy nad Lindą o pow. 54,9 ha
- PLH100032 Silne Błota o pow. 67,4 ha

w Gminie Stryków

- PLH100033 Szczypiorniak i Kowaliki o pow. 28,5 ha

Na terenie powiatu zgierskiego wydano decyzje na usunięcie 25 125 sztuk drzew nasadzono zamiennie 3063szt.

Powierzchnia lasów w powiecie zgierskim wynosi 15 710 ha w tym lasy SP to 11 474,14 ha, lasy gminne 224,56 ha , lasy prywatne 4 012,17 ha. Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności SP sprawuje obecnie starosta. Lesistość na terenie powiatu wynosi 18%. Porównując powierzchnie leśne na terenie poszczególnych gmin można stwierdzić iż nie występowały gwałtowne wylesienia. Powierzchnia lasów stanowiących własność Skarbu państwa zwiększyła się ok. 19 ha, przybyło również lasów gminnych ok. 9 ha (w gminach wiejskich Aleksandrów Łódzki i Ozorków). Natomiast ubyły grunty leśne stanowiące własność prywatną o ok. 14 ha. Jest to związane z wyłączeniami gruntów z produkcji leśnej w związku z urbanizacją terenu i przeznaczeniem ich w planach zagospodarowania

przestrzennego na cele inne niż leśne. Od 2003 r. zalesiono na terenie powiatu 36,43 ha gruntów porolnych.

Głównymi zagrożeniami dla zasobów przyrodniczych na terenie powiatu jest powolny przyrost powierzchni leśnej oraz duża antropopresja na tereny cenne przyrodniczo.

2.9.1. Zakazy dla form ochrony przyrody

W stosunku do form ochrony przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy na podstawie obowiązujących uchwał

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich

Zgodnie z rozporządzeniem Nr 5/2003 Wojewody Łódzkiego z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego wzniesień Łódzkich (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego Nr 231, poz. 2162) na obszarze całego Parku zakazuje się:

- 1) lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obligatoryjne w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
- 2) lokalizowania inwestycji mogących istotnie i trwale naruszyć walory krajobrazowe oraz deformowania naturalnych form geomorfologicznych (wąwozów, parowów i innych);
- 3) zakopywania oraz składowania odpadów poza miejscami do tego przeznaczonymi;
- 4) utrzymywania otwartych rowów i zbiorników ściekowych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej;
- 6) likwidowania, zasypywania i dewastacji naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 7) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia gruntów rolnych;
- 8) organizowania rajdów motorowych i samochodowych oraz pokazów lotów akrobacyjnych;
- 9) umieszczania tablic reklamowych poza obszarami zabudowanymi;
- 10) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych z wyłączeniem działań wynikających z potrzeb racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia;
- 11) umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, tarlisk i złożonej ikry, ptasich gniazd oraz wybierania jaj z wyłączeniem działań związanych

z gospodarką łowiecką lub rybacką prowadzoną w oparciu o odrębne przepisy oraz racjonalną gospodarką rolną i leśną;

12) wypalania roślinności i pozostałości roślinnych – z wyłączeniem racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej;

13) wydobywania skał, minerałów, torfu oraz niszczenia gleby, za wyjątkiem ograniczonej eksploatacji piasku i żwiru na potrzeby lokalne, do 500 m³/rok z pojedynczego wyrobiska.

Zakazy i ograniczenia wymienione w pkt 1, 2, 5 oraz pkt 10 nie dotyczą inwestycji realizujących cele publiczne. Zakazy wymienione w pkt 5 i pkt 10 nie dotyczą przedsięwzięć związanych z turystycznym i rekreacyjnym zagospodarowaniem Parku, uzgodnionych z Wojewodą. Zakaz wymieniony w pkt 8 nie dotyczy motorowych i samochodowych rajdów turystycznych.

Rezerwaty przyrody

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w rezerwach przyrody zabrania się:

1. budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
2. chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
3. polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
4. pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
5. użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
6. zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
7. pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
8. niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
9. palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

10. prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
11. stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
12. zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
13. połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
14. ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
15. wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
16. wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
17. ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytkowaniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
18. umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
19. zakłócania ciszy;
20. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

21. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu; biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
22. biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
23. prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
24. wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
25. wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
26. organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego lub użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

10. zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych

Powyższe zakazy nie dotyczą:

1. wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3. wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

NATURA 2000

Na obszarach ochrony obszaru Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Prowadzenie ww. działalności na obszarach Natura 2000 wchodzących w skład parków narodowych i rezerwatów przyrody, jest dozwolone wyłącznie w zakresie, w jakim nie narusza to zakazów obowiązujących na tych obszarach.

Tabela 3. Ważniejsze zakazy obowiązujące w poszczególnych formach ochrony przyrody

	rezerwat przyrody	park krajobrazowy	użytek ekologiczny, pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne
budowa lub rozbudowa budynków, budowli	zabroniona z wyjątkiem obiektów służących celom parku / rezerwatu	można zabronić znacząco oddziałujących na środowisko, chyba że inwestycja celu publicznego można zabronić 100m od brzegu rzek i jezior, z wyj. obiektów turystyki wodnej, gospod. wodnej lub rybackiej można zabronić 200m od brzegu klifu i w pasie technicznym brzegu morskiego	nie ma bezpośredniego zakazu lecz można wyprowadzić z zakazu niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu
rybactwo, polowanie, wędkowanie	zabronione z wyjątkiem obszarów wskaz. w planie ochrony	dozwolone na zasadach ogólnych	dozwolone na zasadach ogólnych
chwywanie, zabijanie, płoszenie zwierząt	zabronione	można zabronić z wyjątkiem wędkowania oraz racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej	można zabronić z wyjątkiem wędkowania oraz racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej
zmiana stosunków wodnych, regulacja rzek	zabroniona z wyjątkiem służącej ochronie przyrody	można zabronić z wyjątkiem służących ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej	można zabronić z wyjątkiem służących ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej
likwidowania, przekształcania, zasypywania natur. zbior., wodnych, starorzeczy, obsz. wodno-błotnych	nie ma bezpośredniego zakazu, lecz można wyprowadzić z innych	można zabronić	można zabronić

wylewanie gnojowicy	dozwolone w gospodarce rolnej w strefie ochrony krajobrazowej	można zabronić z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych	można zabronić z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych
likwidowanie i niszczenie zadrzewień	nie ma bezpośredniego zakazu, lecz można wyprowadzić z innych	można zabronić, z wyjątkiem usuwania dla ochrony przeciwpowodziowej, bezpieczeństwa ruchu, budowy lub utrzymania urządzeń wodnych	dozwolone
zbiór roślin i grzybów	zabronione poza miejscami wyznaczonymi	dozwolone na zasadach ogólnych	można zabronić wyłącznie w użytku ekologicznym powołanym dla ochrony stanowisk roślin lub grzybów
niszczenie roślin i grzybów	zabronione	dozwolone jeżeli w celach np. racjonalnej gospodarki, wędkowania, badań	można zabronić wyłącznie w użytku ekologicznym powołanym dla ochrony stanowisk roślin lub grzybów poza tym dozwolone jeżeli w celach np. racjonalnej gospodarki, wędkowania, badań
wykonywanie prac ziemnych zniekształcających rzeźbę terenu	nie ma bezpośredniego zakazu, lecz można wyprowadzić z innych	można zabronić z wyjątkiem zabezp. przeciwpowodziowego, przeciwoświsiskowego lub przeciwsztormowego i budowy oraz utrzymania urządzeń wodnych	można zabronić z wyjątkiem zabezp. przeciwpowodziowego lub przeciwsztormowego i budowy oraz utrzymania urządzeń wodnych
uszkadzania i zanieczyszczania gleby	zabronione	nie regulowane	można zabronić
zmiana sposobu użytkowania ziemi	zabronione	dozwolone na zasadach ogólnych	można zabronić
wydobywanie skał, minerałów	zabronione	można zabronić, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego	można zabronić, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego

umieszczanie tablic reklamowych	zabronione z wyjątkiem związanych z funkcjonowaniem parku, rezerwatu	dozwolone na zasadach ogólnych	można zabronić
bezściółkowy chów zwierząt	nie zakazany, więc możliwy np. w obiektach zlokaliz. w obsz. ochr. krajobrazowej, jeżeli nie narusza innych zakazów	można zabronić	nie zakazane, więc teoretycznie możliwe np. w zespole przyrodniczo-krajobrazowym
imprezy rekreacyjne i sportowe	zabronione bez zgody dyrektora / wojewody	można zabronić rajdów motorowych i samochodowych	dozwolone na zasadach ogólnych
wprowadzanie GMO	zabronione	dozwolone na zasadach ogólnych	na zasadach ogólnych

źródło: http://wiki.biol.uw.edu.pl/w/Ochrona_przyrody/Porownanie_form_ochrony_przyrody

2.10. Poważne awarie przemysłowe

Duże zagrożenie dla środowiska stwarzają zakłady przemysłowe stosujące NSCH (niebezpieczne substancje chemiczne) w procesach technologicznych oraz przedsiębiorstwa zajmujące się ich dystrybucją i magazynowaniem oraz transport po drogach przebiegających przez teren powiatu. Największe zagrożenie występuje na terenach gęsto zaludnionych na obszarze, na którym znajdują się zakłady i przedsiębiorstwa stosujące NSCH. W bazie danych o zakładach posiadających na swoim terenie substancje niebezpieczne, prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi znajdują się poniższe przedsięwzięcia:

- Eurofoam Polska Sp. z o.o. w Zgierzu ul. Szczawińska 44
- Brenntag Polska Sp. z o.o. Magazyn Specjalistyczny w Zgierzu ul. Kwasowa 7
- Stacje recyklingu pojazdów 5szt.
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- składowisko „za Bzurą” w Zgierzu

3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Podstawowymi problemami ochrony środowiska w powiecie są:

w zakresie ochrony powierzchni ziemi i złóż surowców

- intensywna urbanizacja, przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele inwestycyjne,
- obniżenie wartości użytkowej gleb wskutek nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w podstawowe składniki pokarmowe,
- mała powierzchnia gruntów nawadnianych i zły stan techniczny urządzeń melioracyjnych,
- zbyt wolny proces rekultywacji terenów zdegradowanych,
- niezrekultywowane „dzikie” wyrobiska poeksploatacyjne jako miejsca gromadzenia odpadów,
- nielegalne pozyskiwanie surowców,
- potencjalne zagrożenie gleb erozją wietrzną,

w zakresie ochrony wód

- małe zasoby wód powierzchniowych,
- nie zadawalająca jakość wód powierzchniowych
- mała zdolność retencyjna dolin rzecznych związana z ich zabudowaniem,
- mała liczba zbiorników retencyjnych - niewielka ilość inwestycji związanych z odbudową i wykonaniem nowych zbiorników,
- występowanie zagrożenia związanego z odpływem wód burzowych z terenów zurbanizowanych,
- duża presja inwestycyjna na tereny w zasięgu oddziaływania wód powodziowych

w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

- niski stopień skanalizowania powiatu (brak sieci kanalizacyjnej w gminie Głowno niski procent skanalizowania w większości gmin wiejskich), niekorzystny stosunek sieci kanalizacyjnej do wodociągowej, 63/100
- niska sprawność istniejących oczyszczalni komunalnych, ich niedociążenie,
- zły stan techniczny sieci wodociągowej w gminach, powodujący straty wody oraz niekorzystnie wpływający na zdrowie konsumentów,
- nie objęcie siecią wodociągową wszystkich mieszkańców,
- nadmierny pobór wód podziemnych oraz zanieczyszczenie głównie I-go poziomu wodonośnego,

w zakresie ochrony przyrody

- zbyt mały udział terenów zielonych w ogólnym bilansie terenów zainwestowanych,
- powolny przyrost powierzchni leśnej,
- duże zagrożenie lasów ze strony czynników antropogenicznych, w tym emisji przemysłowych i pożarów,
- duża antropopresja na tereny cenne przyrodniczo,
- zagrożenie rodzimych gatunków roślin i zwierząt przez obce gatunki inwazyjne,
- przecinanie terenów cennych przyrodniczo elementami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, stanowiącymi bariery na drodze migracji zwierząt - przegradzanie terenów korytarzy migracyjnych zwierząt ciągami zainwestowania, które stanowią barierę dla przemieszczania się zwierząt pomiędzy siedliskami, tworząc niebezpieczne dla ich życia pułapki lub zmuszając do zmiany tras migracyjnych, a także tworząc elementy dysharmonizujące z krajobrazem,

w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

- wysoka emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych, związana z rozwojem transportu samochodowego, wzrastającą liczbą pojazdów, zbyt małą płynnością ruchu drogowego,
 - duży udział indywidualnych systemów grzewczych – małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe mają zazwyczaj niską sprawności i wykorzystują węgiel złej jakości, ponadto najczęściej zlokalizowane są w rejonach gęstej, słabo przewietrzanej zabudowy śródmiejskiej oraz osiedli zabudowy jednorodzinnej,
 - duże straty ciepła spowodowane złym stanem technicznym budynków,
 - spalanie odpadów w indywidualnych paleniskach domowych,
 - wysoki koszt nośników energii uznawanych za ekologiczne,
 - wzrastający wpływ emisji komunikacyjnej na jakość powietrza
 - przekroczenia wartości dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 na terenie gmin,
 - przekroczenie stężenia średniorocznego NO₂ i SO₂ na terenie Zgierza i Strykowa (węzeł autostrady)
 - duże koszty inwestycyjne związane z zastosowaniem energii odnawialnej
- niedostateczne wykorzystanie gazu jako źródła energii,

w zakresie ochrony przed hałasem

- wzrastający udział hałasu komunikacyjnego,
- nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny
- przekroczone normy natężenia hałasu na terenach zurbanizowanych i wzdłuż dróg,
- zły stan nawierzchni drogowych
- niepełna inwentaryzacja obszarów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku

w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

- niewłaściwa świadomość społeczeństwa na temat oddziaływania źródeł pól elektromagnetycznych (negatywne odczucia odnośnie zagrożenia, jakie niosą stacje bazowe telefonii komórkowej),
- ograniczenie monitoringu tylko do miejsc, gdzie zlokalizowane są stacje bazowe (radiowe, telewizyjne oraz telefonii komórkowej),

- pomijane oddziaływania pól elektromagnetycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

w zakresie odpadów komunalnych

- pomimo wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminach nadal nie wszyscy mieszkańcy są objęci zorganizowaną zbiórką odpadów,
- część mieszkańców nadal gromadzi odpady w sposób nieselektywny,
- duży udział odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych,
- nowy system gospodarki odpadami nie wyeliminował problemu powstawania dzikich wysypisk,
- większość zmieszanych odpadów komunalnych poddawana jest unieszkodliwieniu poprzez składowanie,

w zakresie odpadów opakowaniowych

- nadal duża część odpadów opakowaniowych zbierana jest w sposób nieselektywny i trafia na składowiska odpadów,
- w zakresie odpadów medycznych i weterynaryjnych
- nadal duża część odpadów medycznych, w tym przeterminowanych leków, trafia do strumienia zmieszanych odpadów komunalnych

w zakresie odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

- prowadzenie demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego poza punktami przetwarzania odpadów,
- brak wiedzy wśród mieszkańców o konieczności selektywnego zbierania odpadów elektrycznych i elektronicznych,
- w zakresie zużytych baterii i akumulatorów
- brak szczegółowych informacji o ilościach wytworzonych odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów,
- nadal część małych baterii (z gospodarstw domowych) trafia do strumienia zmieszanych odpadów komunalnych

w zakresie pojazdów wycofanych z eksploatacji

- prowadzenie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji poza stacjami demontażu pojazdów,
- duża ilość używanych pojazdów sprowadzanych z zagranicy,

- w zakresie odpadów pochodzących z sektora gospodarczego
- niska świadomość ekologiczna przedsiębiorców,
- nieznajomość przepisów wśród wytwórców odpadów przemysłowych, szczególnie wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorców, mieszanie strumienia odpadów przemysłowych z odpadami komunalnymi,
- brak pełnej informacji o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów,
- w zakresie ochrony przed poważnymi awariami
- transport substancji niebezpiecznych przez centrum miast,

w zakresie edukacji ekologicznej

- niedostateczny stan świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- niedostateczna ilość akcji informacyjnych i edukacyjnych prowadzonych w gminach w zakresie gospodarki odpadami, promocji walorów przyrodniczych regionu, racjonalnego wykorzystania wody, energii i surowców,
- mała popularyzacja wiedzy ekologicznej wśród rolników.

Działania zawarte w POŚPZ w odniesieniu do potencjalnego zagrożenia dla obszarów chronionych należy rozważyć jako ewentualne konflikty między siecią NATURA 2000 oraz obszarowymi formami ochrony (rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.), a lokalizacją nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dzięki prowadzonemu przez RDOŚ rejestrowi form ochrony przyrody w tym dokładnej lokalizacji sieci Natura 2000, możliwe jest uniknięcie konfliktów na etapie opracowywania szczegółowej lokalizacji poszczególnych inwestycji.

Każde nowe przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, realizowane w ramach projektu POŚPZ, powinno być lokalizowane poza obszarowymi formami ochrony przyrody. Pozwoli to na wyeliminowanie ewentualnych kolizji, mogących negatywnie oddziaływać na obszary podlegające ochronie, ze względu na szczególne walory przyrodnicze.

4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu i krajowym i wojewódzkim istotne dla projektu programu oraz sposoby ich uwzględnienia w programie

Wzrastająca w sposób ciągły presja demograficzna i rozwój gospodarczy wywierają wpływ na globalny ekosystem na niespotykaną dotąd skalę. Największym wyzwaniem jest dążenie do zachowania zdrowego, zdolnego do odtwarzania swoich zasobów i różnorodności środowiska naturalnego. Staje się to domeną zainteresowania

władz na wszystkich szczeblach. Podstawowe kwestie wynikające z cywilizacyjnej presji na środowisko dotyczą :

- gospodarowania wodami (ochrona przed powodzią suszą i deficytem wody oraz zapewnienie dostępu do czystej wody)
- gospodarki odpadami (zachowanie hierarchii postępowania z odpadami, stosowanie najlepszych dostępnych technik i technologii oraz analizy cyklu życia produktów),
- zachowania różnorodności biologicznej (ochrona przyrody i krajobrazu),

Podejmować należy działania w celu właściwego zabezpieczenia i szybkiego reagowania na efekty zmian klimatycznych obejmujące:

- nadmierne ogrzewanie się atmosfery ziemi, czyli tzw. efekt cieplarniany
- powódzie, susze i niekorzystne zjawiska pogodowe o dużej intensywności.
- zmiany zachodzących w stanie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej.

Zadaniem o priorytetowym znaczeniu staje się tworzenie elastycznych systemów monitorowania zmian klimatycznych w celu szybkiego reagowania i organizacji odpowiednich zabezpieczeń zmniejszających skalę szkód i dewastacji. Koniecznością staje się też transformacja w kierunku zielonej, niskoemisyjnej gospodarki, która powinna być prowadzona w sposób umożliwiający tworzenie nowych źródeł wzrostu gospodarczego w oparciu o rozwój technologii środowiskowych, przyczyniając się do tworzenia zielonych miejsc pracy. Efektywne wykorzystanie energii wiązać będzie się dywersyfikacją źródeł i nośników energii. Wzrost efektywności energetycznej gospodarki oraz większe wykorzystanie źródeł odnawialnych sprzyjać będzie zmniejszaniu emisji CO₂ i realizacji zobowiązań wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego.

Należy dążyć do wypośrodkowania pomiędzy działaniami mającymi na celu wzrost gospodarczy a ochronę środowiska. Zapewni to wysoką jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń przy racjonalnym korzystaniu z dostępnych zasobów środowiska. W oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju zapisano cele i działania w programie ochrony środowiska powiatu zgierskiego.

Planowane działania ujęte w strategicznych dokumentach w zakresie ochrony środowiska w Polsce są kompatybilne z priorytetami i celami Unii Europejskiej zapisanymi we Wspólnotowym programie działań na rzecz środowiska naturalnego. Do najważniejszych celów rozwojowych uwzględnionych na poziomie powiatowego programu należy zaliczyć:

1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:

- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

2. Zapewnienie gospodarce bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:

- lepsze wykorzystanie zasobów energii,
- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost znaczenia rozproszonych odnawialnych źródeł energii,
- rozwój energetyki na obszarach podmiejskich i wiejskich.

3. Poprawę stanu środowiska:

- zapewnienie dostępu do czystej wody,
- oczyszczanie wytwarzanych ścieków przed wprowadzeniem do środowiska,
- racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- ochronę powietrza,
- ograniczenie oddziaływania hałasu
- promowanie zachowań proekologicznych – edukacja
- zapobieganie poważnym awariom.

Realizacja wytyczonych celów powinna rozwiązać podstawowe problemy ochrony środowiska oraz przyczynić się do zrównoważonego rozwoju gospodarczego, polepszenia warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie powiatu.

5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wynikających z „Programu ochrony środowiska Powiatu Zgierskiego w latach 2017– 2020”

5.1. Identyfikacja i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko w przypadku braku realizacji programu ochrony środowiska powiatu zgierskiego na lata 2017-2020

Podstawowym założeniem projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2023” jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Założenia przyjęte w programie są kompatybilne z założeniami wojewódzkimi i krajowymi. Stanowią system działań proekologicznych wzajemnie się uzupełniających. Brak realizacji programu lub realizacja częściowa spowoduje, że założone cele nie zostaną osiągnięte, co przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska w powiecie i skutkować będzie występowaniem negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska.

Realizacja zamierzeń na terenach przekształconych antropogenicznie czy silnie zurbanizowanych może przynieść pozytywne skutki, natomiast lokalizacja na terenach w użytkowaniu rolniczym, leśnym lub na obszarach chronionych przyrodniczo może spowodować wzrost negatywnego oddziaływania.

Skutkiem zaniechania działań zawartych w Programie będą trudności w osiągnięciu celów rozwojowych powiatu, a w szczególności celów założonych w POŚPZ. Zaniechanie działań, szczególnie tych związanych z budową lub przebudową / renowacją infrastruktury gminnej i powiatowej, spowoduje brak wystąpienia negatywnych oddziaływań krótkotrwałych związanych z prowadzeniem robót tj. lokalnych uciążliwości akustycznych i chwilowego lokalnego pogorszenia stanu powietrza. Brak tych oddziaływań nie zrehabilituje jednak strat poczynionych w środowisku w wyniku zaniechania realizacji zadań ujętych w programie ochrony środowiska.

Większość zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach POŚPZ podlegać będzie procedurom postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko. Umożliwi to rozpatrzenie na etapie projektu konkretnych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych w danej lokalizacji. W przypadku oddziaływań negatywnych projektowanej inwestycji istnieje możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych lub odstąpienia od jej realizacji.

5.2. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń..

Realizacja działań zawartych w POŚPZ nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gmin, która jest głównym problemem na terenach o gęstej zabudowie, spowoduje się nie tylko zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w danym rejonie ale również zmniejszenie jej w ramach oddziaływania ponadlokalnych. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska, a przede wszystkim na zdrowie mieszkańców. Ważne jest zatem planowanie nowej zabudowy pod kątem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych, umożliwienie właściwego przewietrzania terenu co powinno znaleźć odzwierciedlenie w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę emisję liniową której głównym źródłem jest komunikacja, konieczne jest podjęcie działań w zakresie reorganizacji i upłynnienia ruchu samochodowego.

Zmniejszenie emisji może zostać osiągnięta w wyniku realizacji zadań związanych z budową, rozbudową, przebudową i remontami sieci drogowej. W wyniku poprawy połączeń drogowych powinno nastąpić przeniesienie ruchu samochodowego na obszary o mniejszej gęstości emisji zanieczyszczeń do powietrza (poza centra zabudowy mieszkaniowej). Ponadto sama poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg.

W każdym przypadku podjętej inwestycji oddziaływanie negatywne na jakość powietrza ma charakter przejściowy, krótkotrwały, najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji. Negatywny krótkotrwały wpływ na jakość powietrza mają wszystkie przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, modernizacją czy rewitalizacją różnego rodzaju obiektów.

5.3. Wpływ na środowisko wodne

Woda źródło życia, jeden z najcenniejszych zasobów przyrodniczych w teorii odnawialny, narażony na degradację nie tylko pod względem jakościowym ale przede wszystkim ilościowym, w związku z wyczerpywaniem się tych zasobów. Działalność

człowieka wpływa bezpośrednio na jakość środowiska wodnego w najbliższym otoczeniu, ale również pośrednio na globalny obieg wody. Wpływ jest silnie negatywny przy dużej gęstości zaludnienia i naturalne procesy samooczyszczania w wodzie nie potrafią sobie poradzić z wprowadzanymi zanieczyszczeniami. Na terenach wiejskich, gdzie gospodarstwa wpływają na środowisko naturalne zarówno poprzez produkcję rolniczą jak i tworzenie ścieków bytowych, odczuwalne są negatywne zmiany zarówno jakości wody czerpanej ze studni, jak i stanu jakości wód powierzchniowych. Dodatkowo niekorzystnym faktem jest, że obecnie w polskich warunkach, woda należy do dóbr deficytowych zarówno w odniesieniu do wód powierzchniowych, gruntowych, jak i opadowych.

Projektowane inwestycje związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi. Ich realizacja powinna spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu.

Eksploatację ujęć wód należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami wodnoprawnymi w wypadku gdy są wymagane, przede wszystkim nie przekraczaniem zasobów eksploatacyjnych ujęć. Obecnie wydawane decyzje uwzględniają stan jednolitych części wód oraz faktyczne potrzeby i możliwości ujęć i zakładów. Budowa urządzeń wodociągowych pozwoli na zaopatrzenie mieszkańców w wodę o odpowiedniej jakości oraz zminimalizuje zanieczyszczenie środowiska gruntowo wodnego związane z niewłaściwie wykonaną i eksploatowaną studnią.

Budowa urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę mieszkańców powinna być powiązana z gospodarką ściekową, w szczególności przez budowę systemu kanalizacji zbiorczej.

Budowa sieci kanalizacyjnej na określonym terenie podlega analizie jej opłacalności, Zagospodarowanie ścieków bytowych to niewątpliwie problem, z którym borykają się zarówno mieszkańcy terenów wiejskich, jak i władze gmin, w których gęstość zaludnienia jest niska i nieopłacalne jest budowanie rozległych sieci kanalizacyjnych. Dla ochrony środowiska rozwiązania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków są mniej korzystne, szczególnie w przypadku obszarów na których występuje zanieczyszczenia wód powierzchniowych oraz nieodpowiednie warunki gruntowe zagrażające zanieczyszczeniem nie tylko wód gruntowych ale również użytkowych poziomów wodonośnych. Właściciele indywidualnych urządzeń podczyszczających nie są w stanie

zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków, często z powodu nieprawidłowej eksploatacji urządzenia.

Budowa sieci kanalizacyjnych wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu i ograniczy rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych.

Podmioty wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi muszą zapewnić ochronę środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie w odpowiednim standardzie. Wybór miejsca i sposobu wykorzystania albo usuwania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko. Obiekty budowlane, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, nie mogą zostać oddane do użytkowania, jeżeli nie zostały spełnione wymagania ochrony środowiska. Zadania zapisane w projekcie POŚPZ, w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić na mniejszą skalę, najczęściej w fazie prac budowlanych, będą raczej lokalne i w krótkiej skali czasowej. Przedsięwzięcia w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury komunalnej są proekologiczne i służą ochronie zasobów wód. Ich eksploatacja nie wpłynie negatywnie na środowisko a przyczyni się do utrzymania właściwych standardów.

5.4. Wpływ na powierzchnię ziemi

Gwałtownie postępująca urbanizacja jest jednym z najbardziej charakterystycznych procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych współczesnego świata. Urbanizacja polega na wzroście demograficznym i przestrzennym istniejących miast oraz powstawaniu nowych ośrodków miejskich i przekształcaniu się wsi w miasta. Problem związany jest obecnie z migracją ludności na tereny wiejskie. Proces urbanizacji i zagospodarowania terenu prowadzi niezmiennie do zajmowania przez zabudowę i tworzenie powierzchni nieprzepuszczalnych, będących dotąd terenami biologicznie czynnymi. Dodatkowo eksploatacje górnicze wyłączają z rolniczego lub leśnego użytkowania znaczne obszary, powodując czasowe lub trwałe przekształcenie krajobrazu. Zwiększa się wówczas podatność na erozję odkrytych warstw ziemi. Niekiedy zaburzeniu ulegają stosunki wodne. Niekorzystnym zjawiskiem związanym z pozyskiwaniem surowców jest nielegalna eksploatacja kopalin dla potrzeb lokalnego budownictwa i obecnie dla potrzeb drogownictwa. Wyrobiska poeksploatacyjne są dużym zagrożeniem dla środowiska, gdyż zazwyczaj służą do składowania odpadów stałych i płynnych.

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi związany jest głównie z realizacją zadań polegających na rozwoju infrastruktury do gospodarowania odpadami (zbierania, odzysku i unieszkodliwiania) głównie selektywnej zbiórki odpadów, co uchroni ziemię przed składowaniem niesegregowanych odpadów komunalnych i pozwoli na powtórne wykorzystanie odzyskanych surowców.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, wraz z przyłączami, realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa stacji zlewnych odbierających ścieki z nieskanalizowanych obszarów powiatu, pozwoli na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a w dalszej kolejności wód.

Pozytywne oddziaływania na powierzchnię ziemi będą miały działania dotyczące rekultywacji terenów zdegradowanych i poprawienia jakości gleby, poprzez przywrócenie im funkcji gospodarczych.

Jedynym sposobem ograniczenia już istniejących uciążliwości związanych z uszczelnieniem nawierzchni jest zachowanie choć minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Wpływ na klimat

Realizacja zadań zawartych w POŚPZ nie będzie miała negatywnego wpływu na klimat lokalny. Będzie miała pośredni wpływ, w związku z działaniami podjętymi na rzecz poprawy klimatu (zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych) takimi jak termomodernizacja budynków mieszkalnych, sportowych, placówek oświatowych i opieki społecznej, działania na rzecz rozbudowy systemu transportowego (modernizacja dróg), zmniejszenie emisji hałasu.

5.6. Wpływ na zabytki i dobra materialne

Łączenie zadań w zakresie ochrony i rekonstrukcji przestrzeni przyrodniczej z ochroną i rekonstrukcją obiektów zabytkowych umożliwi osiągnięcie ładu przestrzennego. Wpływie na dobra materialne w sposób bezpośredni poprzez działania inwestycyjne na rzecz turystycznego i rekreacyjnego wykorzystania zasobów przyrodniczo – kulturowych, takich jak urządzenie ścieżek dydaktyczno-spacerowych na obszarach leśnych oraz rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań prośrodowiskowych

Realizacja założonych działań będzie miała pośredni wpływ na poprawę stanu zabytków i dóbr materialnych w związku z termomodernizacją obiektów zabytkowych, działaniami na rzecz rozbudowy systemu transportowego (modernizacja dróg) przyczyniającego się do zmniejszenia emisji hałasu, zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Działania te pośrednio wpłyną na polepszenie stanu technicznego budynków, dróg i na poprawę dóbr materialnych mieszkańców i stanu technicznego zabytków. Negatywny wpływ odczuwalny będzie podczas ich realizacji, jest to jednak oddziaływanie chwilowe i krótkookresowe, prowadzące do pozytywnych zmian.

5.7. Wpływ na krajobraz

Na krajobraz mogą wpłynąć negatywnie działania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska czy zdrowia człowieka np. poprzez przekształcenie pod planowaną inwestycję związaną z budową SUW lub obiektem gospodarowania odpadami, terenów zielonych. Lokalny ład przestrzenny może zostać zaburzony budową ekranów akustycznych, lub zaplanowanymi remontami dróg lub infrastruktury. Jednak właściwie przeprowadzone prace, projekty wkomponowane w lokalny krajobraz nie powinny negatywnie wpłynąć na wygląd estetyczny obszaru. Zakończenie prac wiąże się z przywróceniem terenom czasowo zdegradowanym ich pierwotnych lub planowanych funkcji.

Biorąc powyższe wywody pod uwagę można stwierdzić, że zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska i jakości życia mieszkańców.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu POŚPZ, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi i kanalizacja jak również przeznaczanie terenów otwartych na cele komunikacyjne przebudowa/budowa dróg, degradacja krajobrazu (niwelacja terenu, wprowadzanie elementów antropogenicznych, przerwanie ciągłości powiązań przyrodniczych, zakłócenie systemów hydrologicznych (budowa odwodnienia). Ewentualne negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można

ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również eksploatacji.

Do działań ograniczających negatywne oddziaływanie podczas realizacji inwestycji należy: prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych, podczyszczanie odpływu bądź zrzutu wód (deszczowych, z odwadniania wykopów) do cieków powierzchniowych z terenu prowadzonych prac, zastosowanie podczas transportu materiałów pyłących, odpowiednich pokryć skrzyń samochodów. W trakcie prowadzonych prac uwzględnione zostanie maksymalne skrócenie czasu, w którym powierzchnia gruntu będzie pozbawiona okrywy roślinnej. Przyczyni się to do minimalizacji uciążliwości wynikających z naruszenia powierzchni ziemi, przyspieszy jej stabilizację i tym samym pozwoli na ograniczenie zjawisk erozyjnych. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. W przypadku realizacji inwestycji drogowych należy likwidować bariery przerywające ciągłość korytarzy ekologicznych jak również ograniczać presję na tereny wrażliwe. Ponadto należy budować ekrany akustyczne umożliwiające osłabienie negatywnego oddziaływania hałasu na tereny przyległe, nie tylko mieszkaniowe ale również rekreacyjne i leśne. Wprowadzanie rozwiązań poprawiających płynność ruchu a także nawierzchnie „tłumiące” z dodatkiem środków ograniczających oddziaływanie drogi jako potężnego źródła hałasu.

Z uwagi na nieodwracalny charakter wprowadzanych zmian na terenach wyłączonych z użytkowania rolnego i leśnego należy dokładnie rozważyć lokalizację inwestycji ze względu na jej oddziaływanie nie tylko na zajmowany teren ale również na tereny przyległe. Należy już na etapie planowania wprowadzać rozwiązania techniczne przyjazne dla środowiska.

Poprawa obecnej kondycji lasów powiatu poprzez przebudowę drzewostanów zdegradowanych, zalesienie terenów nienadających się pod użytki rolne i wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów.

Ochrona zasobów kopalin poprzez ograniczanie wydobycia do wielkości gospodarczo uzasadnionych

Każda instalacja istniejąca i projektowana zgodnie z obowiązującymi przepisami powinna posiadać urządzenia chroniące środowisko, spełniać wymagania budowlane i konstrukcyjne w stosunku do środowiska.

Na etapie wyboru technologii zagospodarowania odpadów, powinny być wybierane rozwiązania, które w trakcie realizacji oraz eksploatacji będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na środowisko i zdrowie ludzi.

Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia całkowitej ilości zużywanej energii i surowców co przyczyni się do wolniejszego zużywania nieodnawialnych zasobów i ograniczania presji na środowisko.

Niezbędne będą również działania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu obiektów na środowisko w trakcie ich eksploatacji np:

- ograniczenie negatywnego wpływu transportu poprzez ekrany dźwiękochłonne, stosowanie plandek zabezpieczających przewożone materiały, w tym odpady przed ich wydostawaniem się do środowiska, spełnianie standardów emisyjnych przez pojazdy, polewanie wodą wewnętrznych dróg transportowych zapobiegające pyleniu;, czyszczenie kół pojazdów po wyjeździe z placu budowy
- ograniczenie negatywnego wpływu składowisk odpadów - stosowanie przesypki, płoszenie ptactwa, wykorzystanie siatek zapobiegających rozwiewaniu odpadów, właściwe pasy z zieleni ochronnej, monitoring środowiska, rekultywacja składowisk po zakończeniu eksploatacji itp.
- ograniczenie negatywnego wpływu instalacji - właściwa eksploatacja i konserwacja urządzeń, hermetyzacja procesów, wyposażenie systemów ciepłowniczych w instalacje ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza,
- objęcie ochroną prawną najbardziej zagrożonych ekosystemów lub pojedynczych gatunków.
- w przypadku wykonywania termomodernizacji budynków należy zapewnić ochronę ewentualnych miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków.

Realizacja zadań będzie korzystnie wpływać na wszystkie elementy środowiska poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wytwarzania opadów, ograniczenie zużycia surowców i odprowadzania nieoczyszczonych ścieków naturalnych oraz niekorzystnych przekształceń w krajobrazie.

7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2023 r., jest dokumentem wspomagającym ten program, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia związane z brakiem realizacji lub jego niepełną realizacją. Proponowane w ramach Programu przedsięwzięcia mają pozytywny wpływ na środowisko, dlatego na etapie ich realizacji należy wybrać wariant (lokalizacyjny, konstrukcyjny, technologiczny), który będzie w jak najmniejszym stopniu wchodził w kolizję z elementami środowiska np. zielenią i w jak najmniejszym stopniu negatywnie oddziaływał na środowisko. Wykazane w Programie przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko, głównie lokalnym. Ich oddziaływanie będzie skutkowało poprawą stanu środowiska na danym terenie. Dla części z nich zgodnie z obowiązującym prawodawstwem istnieje obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko i wykonania raportu, w którym dla poszczególnych inwestycji zostaną wskazane działania alternatywne. Rozważanie rozwiązań alternatywnych na tym etapie, przy braku szczegółowej lokalizacji inwestycji nie znajduje uzasadnienia.

Przy sporządzaniu prognozy nie natrafiono na trudności metodyczne. Utrudnieniem był natomiast brak szczegółowych materiałów, informacji lub danych, dotyczących znacznej części postulowanych przedsięwzięć. Brak ten wynika z faktu, że część zadań określonych w Programie jest na różnym etapie realizacji (począwszy od koncepcji do aktualnego procesu wdrożeniowego). Prognozując wpływ poszczególnych przedsięwzięć na elementy środowiska, korzystano z wiedzy wynikającej z analizy analogicznych wdrożonych przedsięwzięć spoza obszaru powiatu

8. Metody analizy realizacji postanowień projektu POŚPZ

Monitoring realizacji Programu nastąpi przy użyciu przyjętego do tego celu zbioru wskaźników stanu środowiska oraz wskaźników świadomości społecznej.

W celu oceny realizacji działań określonych w Programie, na rzecz ochrony środowiska wykorzystywany będzie system państwowego monitoringu prowadzonego

przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, a także instytucje i placówki badawcze zajmujące się zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska. W wyniku przeprowadzonych pomiarów i ocen stanu środowiska dostarczone będą informacje w zakresie: czystości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, hałasu i promieniowania niejonizującego, gospodarki odpadami, powstałych awarii oraz przyrody ożywionej.

Monitorowanie obejmować będzie efekty rzeczowe oraz analizę postępu finansowego realizacji programu, z uwzględnieniem danych obejmujących wartości osiągnięte przy rozliczaniu projektów.

Dla efektywnego wdrażania programu konieczne będzie systematyczne zbieranie, analizowanie i ocena danych. Art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska, zobowiązuje zarząd powiatu do sporządzenia co 2 lata raportu z wykonania programu, które przedstawia się radzie powiatu .

9. Potencjalne transgraniczne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zadań ujętych w projekcie Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu dokumentu Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2017-2020 z perspektywa do 2023 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Programu obejmuje szeroką tematykę związaną z analizą skutków realizacji działań, jakie zostały zaproponowane dla powiatu zgierskiego w zakresie ochrony środowiska (ochrony wód, powietrza, gleby i przyrody). Jest ona dokumentem wskazującym na możliwe negatywne skutki oraz formułującym zalecenia dotyczące minimalizacji oraz przeciwdziałania tym negatywnym oddziaływaniom. Prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu programu ochrony środowiska (dokumentu określającego ogólne ramy realizacji dla kolejnych przedsięwzięć), powinna określać i oceniać skutki wpływu realizacji ustaleń tego dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki

dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów, wskutek realizacji ustaleń Programu. Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia i zasięgu zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, określonych w treści dokumentu POŚPZ.

Przy sporządzaniu Prognozy posłużono się metodą opisową, która polegała na charakterystyce zasobów środowiska powiatu zgierskiego, zdiagnozowaniu stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń. Źródłami informacji dla POŚPZ były: materiały i informacje uzyskane ze starostwa zgierskiego, z urzędu marszałkowskiego województwa łódzkiego (w tym dokumenty udostępniane na stronach internetowych), oraz dane publikowane i udostępniane na stronach internetowych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Łodzi, Główny Urząd Statystyczny (BDL), Państwową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zgierzu, stronę internetową Nadleśnictwa Grotniki, RZGW w Poznaniu i Warszawie, WZMiUW w Łodzi, prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępną literaturę fachową. Zastosowano również metodę analityczną, która polegała na analizie proponowanych kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

W Programie dokonano oceny aktualnego stanu środowiska z ustosunkowaniem się do przedstawianych przyczyn zdiagnozowanego stanu środowiska na terenie powiatu z uwzględnieniem następujących obszarów interwencji:

- ochrony klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania wodami,
- gospodarki wodno-ściekowa,
- zasobów geologicznych,
- gleby,
- gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów,
- zasobów przyrodniczych,
- zagrożeń poważnymi awariami..

W ramach każdego obszaru interwencji analizowano i uwzględniano również zagadnienia horyzontalne tj.: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Dla wymienionych powyżej obszarów interwencji przeprowadzono analizę SWOT a wnioski z niej wypływające skorelowano z celami, kierunkami działań oraz zadaniami własnymi zaplanowanymi do realizacji w horyzoncie czasowym lat 2015- 2025 na terenie powiatu i ich kontynuacji w uzasadnionych przypadkach w okresie kolejnych lat.

Ustalone cele i kierunki zadań są spójne z zapisami dokumentów wyższego rzędu oraz zapisami obowiązujących aktów prawnych.

Warunkiem wdrożenia zapisów POŚPZ jest pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych zadań. Większość środków pochodzić będzie z budżetu gmin i powiatu. Środki finansowe na realizację programu będą pochodziły także z funduszy ekologicznych tj. WFOŚiGW oraz NFOŚiGW. Niektóre inwestycje będą pokrywane ze środków własnych różnych podmiotów gospodarczych i inwestorów prywatnych. Szacunkowe koszty realizacji zadań zapisanych w POŚPZ wynoszą ponad 173 025 407 zł., gdyż brak informacji na temat kosztów wszystkich zaplanowanych zadań. Przy konstrukcji harmonogramu rzeczowo-finansowego zsynergizowano efekt ekologiczny z jak najmniejszym kosztem wykonania zadań, poprzez realizację zadania wpływającego na efekt ekologiczny dwóch lub więcej obszarów interwencji (np. ograniczenie zanieczyszczenia powietrza poprzez termomodernizację i usuwanie wyrobów zawierających azbest) w ramach jednego zadania.

W celu monitorowania postępów we wdrażaniu zapisów POŚPZ, określono system jego realizacji oraz sposób zarządzania dokumentem. Proces ten jest procesem wieloetapowym i długotrwałym, realizowany będzie przez umocowane w prawie formy zarządzania. Nadzór nad realizacją przedmiotowego dokumentu, przyjęto w oparciu o wskaźniki efektywności realizacji celów, ustalone zgodnie z zapisami przedstawionymi w Wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Środowiska. Wskaźniki te charakteryzują sytuację na terenie powiatu.

Docelowo analiza poszczególnych wskaźników, w powiązaniu ze zdiagnozowaniem aktualnego stanu ochrony środowiska, posłuży do prognozowania przeobrażeń w obrębie jego poszczególnych komponentów oraz będzie punktem wyjściowym dla korekty i weryfikacji przedsięwzięć określonych w niniejszym opracowaniu.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest proekologiczny. Jednak realizacja niektórych zamierzeń, jakkolwiek uzasadnionych pod względem ekologicznym, w skali lokalnej może skutkować wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Zapisy POŚPZ, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi, powodowanego rozbudową sieci wodno - kanalizacyjnej. Cele oraz kierunki zapisane w projekcie POŚPZ w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mogą pojawić się lokalnie, w krótkiej skali czasowej.

Ogólne ustalenia Programu wskazują, że jego realizacja nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza w powiecie.

Proces urbanizacji i zagospodarowania terenu prowadzi niezmiennie do zajmowania przez zabudowę i tereny nieprzepuszczalne coraz większych powierzchni, będących dotąd terenami biologicznie czynnymi. Program wskazuje na zapisy planów zagospodarowania przestrzennego zapewniających ochronę gleb poprzez zakaz zmiany sposobu użytkowania gruntów na cel inny niż rolny i leśny oraz objęcie ochroną prawną gruntów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym..

Inwestycje, których realizacja wymaga szczegółowej analizy wpływu na środowisko to: realizacja ewentualnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, budowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych, budowa infrastruktury wodno – ściekowej czyli przedsięwzięcia związane z podejmowaniem robót budowlanych, mogących naruszać stabilność poszczególnych komponentów środowiska oraz wywoływać uciążliwości odczuwalne dla mieszkańców i środowiska.

Program nie zawiera specjalnych, zapisów dotyczących ochrony zabytków i dóbr materialnych. Jednak działania mające na celu poprawę stanu środowiska wpłyną pośrednio także na stan dóbr materialnych i zabytków.

Faktyczne oddziaływania na środowisko będzie można ocenić dopiero w oparciu o konkretne lokalizacje projektowanych przedsięwzięć, na etapie procedur oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego jest dokumentem strategicznym zawierającym ogólne wytyczne i określającym ogólne ramy przedsięwzięć planowanych do realizacji na terenie powiatu.

Ochrona poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz inwestycje związane z infrastrukturą, która te komponenty będzie chronić, bądź oczyszczać wpłynie niewątpliwie na zdrowie i bezpieczeństwo życia ludzi. Biorąc pod uwagę lokalizację powiatu zgierskiego w centrum Polski oraz rodzaj przewidzianych do realizacji inwestycji, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Program, nie zawiera

zapisów (ani nie stwarzają możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

POŚPZ jest dokumentem, którego realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, wynikających z ustalonych wcześniej działań na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów tego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Należy mieć na uwadze, że w związku z przewidywanym rozwojem gospodarczym powiatu, wzrostem poziomu konsumpcji oraz zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i nieurbanizowane, ewentualny brak realizacji zapisów Programu może doprowadzić do znaczącego pogorszenia stanu wszystkich elementów środowiska, w tym:

- utraty różnorodności biologicznej i dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- degradacji walorów krajobrazu, w tym zieleni urządzonej i otwartej przestrzeni rekreacyjnej,
- postępującej degradacji gleb,
- dalszego pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- wzrostu zagrożenia lokalnymi podtopieniami,
- pogorszenia jakości powietrza,
- zwiększenia liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,

Brak realizacji doprowadziłby do pogorszenia jakości życia mieszkańców powiatu niezależnie od ekonomicznego poziomu zaspokojenia potrzeb materialnych. Ponadto zaniechanie działań inwestycyjnych uniemożliwiłoby edukację ekologiczną oraz rozpowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego i środowiskowego regionu.

Realizacja POŚPZ nie przewiduje skutków wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia takich działań, choć można przypuszczać, że szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji będą wymagać podjęcia takich działań.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu jest dokumentem wspomagającym, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z braku realizacji lub z niepełnej ich realizacji.

Zadania zapisane w Programie służące realizacji założonych celów stanowią spójną koncepcję. Wprowadzenie rozwiązań alternatywnych kwestionowałoby całość wizji

poprawy stanu środowiska na terenie powiatu.. Tym bardziej, że rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych zadań. Na etapie sporządzania projektów do planowanych inwestycji można prowadzić wariantowanie przy wyborze technologii, zastosowanych materiałów, sposobu wykonania, terminu bądź konkretnego przebiegu prac inwestycyjnych.

Skumulowane oddziaływanie realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Zgierskiego na lata 2015- 2018 z perspektywą do 2025 r., będzie miało pozytywny wpływ na poszczególne elementy środowiska. Jedyne widoczne negatywne oddziaływanie wykonywanych zadań będzie widoczne w momencie przeprowadzania prac wdrożeniowych poszczególnych priorytetów, w szczególności podczas realizacji dotyczących modernizacji dróg. W perspektywie wszelkie realizowane cele i przypisane im zadania ujęte w Programie będą miały pozytywny wpływ na poszczególne elementy środowiska .

11.BIBLIOGRAFIA

PODSTAWY PRAWNE:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2017 poz. 519 –tekst jednolity.)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353 ze zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2016 poz. 2134 ze zm.),
- Ustawa z dn. 18 lipca 2012 r. Prawo Wodne (Dz. U. 2015, poz. 469 ze zm.).

OPRACOWANIA I LITERATURA:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce
- Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych

- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- Wojewódzkim Programem Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego zatwierdzonym wraz z aneksem Uchwałą Nr 582/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 13.04.2010 r. SYNTEZA, który zakłada lokalizację ponad 300 wielofunkcyjnych zbiorników wodnych służących przede wszystkim dla potrzeb rolnictwa, ochrony przeciwpowodziowej, środowiska przyrodniczego i rekreacji oraz ochrony przeciwpożarowe
- Programem ochrony środowiska województwa łódzkiego 2012
- Strategią Rozwoju Powiatu Zgierskiego na lata 2013-2020
- Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Zgierskiego na lata 2007 - 2015,
- Raporty WIOŚ
- Opracowania GUS BDL
- Wytoczne MOŚ